

การจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ก. การศึกษาภาคปฏิบัติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้จัดการศึกษาภาคปฏิบัติโดยให้มีการฝึกภาคปฏิบัติตามระบบการสอนทางไกลเป็น 4 ประเภท คือ การฝึกด้วยตนเอง การฝึกเฉพาะกรณี การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล (โดยการนัดหมาย) และการฝึกอบรมเข้ม

1. การฝึกด้วยตนเอง (ขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำ) เมื่อศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาแล้ว นักศึกษาต้องทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ระบุให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลด้านการสอน การแนะนำ ให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาสุขภาพในขณะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอยู่ภายใต้การนิเทศและควบคุมกำกับของผู้บังคับบัญชา หรือพยาบาลวิชาชีพในตำแหน่งต่างๆ อาทิ หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าผลัด และหัวหน้าทีมการพยาบาล เป็นต้น

2. การฝึกเฉพาะกรณี (นอกเวลาการปฏิบัติหน้าที่ประจำ) เมื่อศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาแล้ว นักศึกษาต้องทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ระบุให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลตามที่ได้รับมอบหมายไว้ในเอกสารการสอนของแต่ละชุดวิชา โดยใช้เวลานอกเวลาประจำการตามปกติไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 15 สัปดาห์ นักศึกษาให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการที่มีลักษณะตามปัญหาที่กำหนดไว้ในเอกสารการสอนของแต่ละชุดวิชา ทั้งนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ โดยมีขั้นตอนของการเข้ารับการฝึกเฉพาะกรณี ดังนี้

2.1 มหาวิทยาลัยดำเนินการติดต่อประสานงานการศึกษา กับผู้บริหารแหล่งฝึกปฏิบัติและเปิดเป็นศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ในแต่ละปี และนักศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 นักศึกษาติดต่อกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ แจ้งหน่วยงานที่มีนักศึกษาขอเข้าศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และดำเนินการประสานเอื้ออำนวยบริการการศึกษา และควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

2.4 นักศึกษาให้พยาบาลวิชาชีพผู้ควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติลงนามรับรอง และหัวหน้าพยาบาลลงนามกำกับในแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาต้องแนบบแบบฟอร์มลงนามรับรองนี้ในรายงานกรณีศึกษาของนักศึกษาทุกฉบับ

3. การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล (โดยการนัดหมาย) เมื่อนักศึกษาศึกษาเอกสารการสอนแล้ว ได้มีการใช้ความรู้จากเอกสารการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเองระหว่างปฏิบัติหน้าที่ประจำ และมีการฝึกเฉพาะกรณีเพิ่มเติมตามกิจกรรมที่กำหนด มหาวิทยาลัยได้กำหนดนัดหมายให้นักศึกษาพบกับกลุ่มเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ที่แหล่งฝึกปฏิบัติตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อเสริมความรู้ ทักษะการใช้ความคิด และประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาล ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของอาจารย์สอนเสริม โดยมีนักศึกษากลุ่มละประมาณ 4-8 คน ต่ออาจารย์ 1 คน จำนวน 2 ครั้ง และครั้งสุดท้ายจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกัน 2 วัน

4. การฝึกอบรมเข้ม นักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลเมื่อเหลือ 3 ชุดวิชาสุดท้ายของหลักสูตร นักศึกษาต้องทำกิจกรรมก่อนเข้าฝึกอบรมเข้ม คือ ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและระบบการบริหารจัดการของโรงพยาบาล งานบริการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพครบรอบ 24 ชั่วโมง วิธีการศึกษาต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การฝึกอบรมเข้มที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีระยะเวลา 5 วัน เวลา 08.00-22.00 น. นักศึกษาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มที่นักศึกษากลุ่มละประมาณ 25 คน ต่ออาจารย์พยาบาล 1 คน เพื่อเสริมทักษะการคิด การวิเคราะห์เกี่ยวกับการมองเห็น การตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร ค่านิยม การพัฒนาคุณลักษณะมาตรฐานการพยาบาล การบริหารจัดการงานบริการพยาบาล การประกันคุณภาพการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลเชิงวิชาชีพ จริยธรรม และกฎหมายในการประกอบวิชาชีพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาบรรยายพิเศษในบางโอกาส

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละชุดวิชา มีจำนวนหน่วยกิต ประเภทของการฝึก จำนวนชั่วโมง การฝึกปฏิบัติและคะแนนการประเมินผล ดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงจำนวนหน่วยกิต ประเภทและชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลจำแนก ตามชุดวิชา

ชุดวิชา	จำนวนหน่วยกิต (ภาคปฏิบัติ)	ประเภทและจำนวนชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ					การประเมินผล	
		ฝึกด้วยตนเอง	ฝึกเฉพาะกรณี	ฝึกเสริมทักษะ*	ฝึกอบรมเข้ม**	รวมชั่วโมงฝึกปฏิบัติ	คะแนนภาคทฤษฎี (ร้อยละ)	คะแนนภาคปฏิบัติ (ร้อยละ)
51102 การส่งเสริมสุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช*	3	75	120	25	-	220	50	50
51105 การพยาบาลชุมชน และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น*	3	75	120	25	-	220	50	50
51207 การพยาบาลเด็ก และวัยรุ่น*	3	75	120	25	-	220	50	50
51208 การพยาบาลผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ*	3	75	120	25	-	220	50	50
51309 การพยาบาลครอบครัว และการผดุงครรภ์*	3	75	120	25	-	220	50	50
51304 ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล**	4	75	120	-	40	235	40	60
รวม	19	450	720	125	40	1,335		

- หมายเหตุ * อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา 1:4 – 8 คน
** อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา 1:20-25 คน

ข. การแต่งกาย

นักศึกษาต้องแต่งชุดเครื่องแบบพยาบาลสีขาวทุกครั้งที่มีการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยเก็บผมให้เรียบร้อย ไม่ปล่อยยาวหรือรัดด้วยยาง หรือถักเปียปล่อยยาว และติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้ามใส่เครื่องประดับต่างๆ ยกเว้นนาฬิกาสำหรับการฝึกปฏิบัติชุดวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น การฝึกเสริมทักษะครั้งแรกและการเยี่ยมครอบครัวให้นักศึกษาแต่งชุดพยาบาลอนามัยสีฟ้าพร้อมทั้งติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ค. การประเมินผล

ในการประเมินผลชุดวิชา 51102, 51105, 51207, 51208, 51304 และ 51309 นั้น นักศึกษาต้องสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในกรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นักศึกษาต้องลงทะเบียนสอบซ่อมในกิจกรรมนั้น และถ้าสอบซ่อมไม่ผ่านต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ทั้งชุดวิชา สำหรับการลงทะเบียนสอบซ่อมนั้น ให้นักศึกษาลงทะเบียนตามวิธีการปกติ ถ้านักศึกษาสอบซ่อมภาคปฏิบัติ สาขาวิชาจะติดต่อนักศึกษาเพื่อมอบหมายกิจกรรมในเรื่องฝึก ปฏิบัติ และวิธีการสอบภาคปฏิบัติต่อไป และขอให้นักศึกษายึดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล และการสอบซ่อมชุดวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติและชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ตามประกาศมหาวิทยาลัยฯ